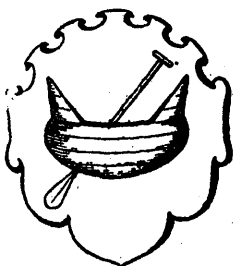

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i Administracja
Plac Wolności 14, II p., tel. 28-00.
Administ. czynna od 9—12 w p.
Redakcja od godz. 2—3 po poł.

Ogłoszenia: Wiersz nonpareil, (cztery
szp. na stronie) zł. 0.20. — Przed tek-
stem zł. 0.55 — za wiersz (dwie szpalty
na stronie), — Drobne zł. 0.05 za wy-
raz. Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.50.

Przeznaczenie: Miesięcznie zł. 1.—

Cena egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 5 (432)

Łódź, dnia 31 stycznia 1928 r.

Rok X

Treść numeru: Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu w r. 1929 i współ-
udział Związku Miast Polskich — Protokół 2 (II sesji) posiedzenia
Rady Miejskiej (dokończenie). — Okólnik Nr. 1. — Kronika miejska. — Życia miast polskich.

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu w r. 1929 i współudział Związku Miast Polskich.

Zadaniem zainicjowanej przez prezydenta miasta Poznania a urzą-
dzonej staraniem i siłami całego narodu pierwszej w Polsce Powszechnej
Wystawy Krajowej, mającej odbyć się w Poznaniu w r. 1929, będzie przed-
stawienie całokształtu dorobku kulturalnego i gospodarczego pierwszego
dziesięciolecia naszego odrodzonego bytu państwowego. Powszechna
Wystawa Krajowa, przedstawiając przegląd pracy całego narodu, wykaże
niezbitnie prawa nasze do stanowiska mocarstwowego i jednocześnie bę-
dzie dowodem tego, że Polska tworzy kulturalnie, gospodarczo i polity-
cznie jedną, nierozzerwalną całość.

Protektorat nad Wystawą objął Pan Prezydent Rzeczypospolitej,
który cel Wystawy określił temi słowami: „Powszechna Wystawa Krajo-
wa nie tylko powinna dać pełny obraz dzisiejszej twórczości całego narodu
ale i podnieść do tem większego jej rozwoju na przyszłość”. Nieocenione
będą korzyści, jakie udała Wystawa przynieść gospodarce narodowej.
Przeświadczenie w tym względzie czerpiemy z bogatego doświadczenia
zagranicy — że wskażemy tylko Niemcy i Francję — gdzie wielkie wysta-
wy, zarządzane nieraz ogromnym nakładem sił i pieniędzy, stały się pio-
nierami postępu; stwierdzonem zostało, że po wielkich wystawach wzrasta
się konsumpcja wewnętrzna i eksport.

W Powszechnej Wystawie Krajowej, jako zbiorowem dziele zjed-
noczonych ziem polskich, obejmującym swą organizacją całą Polskę, nie
może braknąć — czy to pomiędzy wystawcami, czy też między instytu-
cjami popierającymi wystawę materialnie — miast polskich. Miasta wię-
ksze i mniejsze, zasobne i uboższe — wszystkie mają coś godnego do po-
kazania i dlatego powinny dorzucić swój czyn i grós do zbiorowego po-
kazu sił całego narodu.

Znalazły też cel i doniosłość Wystawy całkowite zrozumienie na IX-ym Zjeździe Miast Polskich, odbytym w Poznaniu w październiku 1927 roku. Wyraziło się to w jednomyślnym przyjęciu wniosku o poparciu Wystawy. Wniosek ten brzmi:

„Walne Zebranie wzywa miasta w Państwie Polskiem do czynnego materialnego poparcia Powszechnej Wystawy Krajowej, która odbędzie się w Poznaniu w roku 1929”.

Zarząd Związku Miast Polskich zajął się już sprawą wykonania powyższej rezolucji przez ogół miast, przez czynne poparcie Wystawy. W piśmie okólnym Zarządu Związku do wszystkich miast związkowych wyjaśnione i zaproponowane zostały formy poparcia udziału miast w Powszechnej Wystawie.

Wyjaśnione zostało, iż poparcie to winno okazać się w formie dwojakiej:

- a) jako pomoc materialna okazana Wystawie,
- b) jako czynny udział miast w Wystawie.

W pierwszym wypadku zamierzenia Wystawy należy poprzeć drogą pewnej formy świadczeń na jej rzecz, przez wyznaczenie w budżecie administracyjnym pewnej określonej sumy na poparcie Wystawy.

Biorąc pod uwagę deklaracje w tej sprawie złożone przez zarządy miast poszczególnych, oraz siłę budżetową miast, wysokość preliminowanej przez miasta na cele Wystawy sumy, winna wyrażać się w stosunku 1% do budżetu administracyjnego miasta. Pozycja ta winna znaleźć uwzględnienie w obecnie układanych budżetach miast na rok 1928/1929.

Skoro w Wystawie miasta mają pokazać czem były i w jakim stanie zastał się renesans Państwa Polskiego, a do czego doszły po dziesięciu latach wytrwałej pracy, to udział ten — jak proponuje Zarząd Związku Miast Polskich — powinien wyrazić się w formach następujących:

1) Miasta, mające pewne cechy indywidualne pod względem historyczno - kulturalnym, gospodarczym, przemysłowym, zajęłyby w centralnym pawilonie miast, miejsca indywidualne, tworząc własne kioski-stoiska; pozostałe miasta, posiadające wspólne cechy, tworzyłyby grupy, charakteryzujące ich działalność i dorobek.

Do grupy miast wystawiających indywidualnie należy zaliczyć wszystkie miasta z ludnością ponad 100,000 mieszkańców, oraz te o niższej liczbie mieszkańców, które posiadają swoiste cechy charakterystyczne pod względem tradycyjno-historycznym, gospodarczym, przemysłowym.

Celem uzgodnienia i skoordynowania pracy przy organizowaniu Wystawy, Zarząd Związku zwrócił się z prośbą do zarządów miast o charakterze indywidualnym o składanie deklaracji udziału w Wystawie wraz z zarysem jakiego rodzaju będzie ten udział, czyli jakie eksponaty zamierza miasto wystawić (modele, fotografie, wykresy i t. p.), prosząc jednocześnie o nadesłanie swych uwag i opinii co do projektu organizacji Wystawy miast. Gdy zebrany zostanie materiał, wtedy Zarząd Związku zainicjuje szereg konferencji przedstawicieli miast wystawiających indywidualnie. Konferencje te odbywać się będą łącznie z Komisją Wystawy, wybraną z pomiędzy członków Zarządu Związku Miast Polskich. Dadzą one możność uzgodnienia projektów oraz wypracowania konstrukcyjnego planu działania, obejmującego całokształt Wystawy. Wykonaniem tego ostatecznie uzgodnionego planu udziału w Wystawie Miast Polskich zajmie się Komisja Wystawy w porozumieniu z Dyrekcją Wystawy.

2) Pozostają miasta, których nie będzie można wliczyć do grupy pierwszej — miast wystawiających indywidualnie. Miast tych jednak nie może zabraknąć w ogólnym przeglądzie dziesięcioletniego dorobku kraju. Dlatego winny one wziąć udział grupowy, wystawiając swe eksponaty w odpowiednich działach, jak np. drogowym, rozbudowy, sanitarnym.

Ponieważ w Wystawie zadeklarował swój udział Rząd i samorzady powiatowe, byłoby najwłaściwiej, by miasta wystawiające grupowo, wystawiały łącznie z Rządem i samorządem terytorjalnym w odpowiednich, wspólnych działach, dających obraz jednolitej pracy wspomnianych wyżej czynników. Tym sposobem w dziale np. rozbudowy, miasta wystawiałyby swe prace łącznie i równoległe z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych — Generalną Dyрекcją Służby Zdrowia — eksponaty te umieszczonyby zostały w pawilonie rządowym. Przy grupowym wystawianiu należałoby uwidocznic w jakim stanie były miasta w chwili renesansu Państwa i jaki jest realny dorobek w ciągu lat dziesięciu, wykazać to mogą przez odpowiednie statystyki, tablice porównawcze, modele i t. d.

Miasta, które wystawiać będą w działach łącznie z odpowiedniami Ministerstwami oraz samorządem powiatowym, proszone są również o nadsyłanie deklaracji co do udziału w Wystawie, oraz swych uwag i opinii, wreszcie o określanie rodzaju eksponatów, któreby chciały wystawić. Materiał, tą drogą zebrany, rozważony będzie na konferencjach wspólnych Komisji Wystawy z przedstawicielami Rządu i samorządu terytorjalnego, co da możliwość uzgodnienia projektów, opracowania jasnego i przejrzystego planu, który łącząc w działy prace Rządu i samorządów, wykazywałby jasno prace grup odrębnych, dając równoległe obraz czem były miasta przed laty dziesięciu a jaki jest ich obecny dorobek na różnych polach działania.

Tak uzgodniona akcja da dopiero podstawy do ostatecznego zorganizowania udziału miast w Wystawie.

Przedstawiając dotychczasowy stan rzeczy, poglądy swoje i zamierzenia, Zarząd związku zwrócił się w konkluzji do zarządów miast z apelem i prośbą:

1) by wypełniły uchwałę IX-go Walnego Zebrania przedstawicieli miast, o poparciu Wystawy, przez wstawienie pewnej sumy na poparcie Wystawy do budżetu administracyjnego na rok 1928/29,

2) o wypowiedzenie swych uwag i opinii co do projektowanego podziału na miasta wystawiające indywidualnie i grupowo łącznie z Rządem i samorządem terytorjalnym,

3) o przysłanie do dnia 15 stycznia 1928 r. swych deklaracji udziału w Wystawie wraz z zarysem ogólnym tego udziału, a więc jakiego rodzaju eksponaty miasto ma zamiar wystawić, jaka będzie ich ilość i konstrukcja (np. fotografie, modele, tablice).

Jednocześnie nadmienione zostało, iż koszta przewozu eksponatów i urządzenia Wystawy obciążać będą wszystkie miasta wystawiające, niezależnie od zadeklarowanej sumy na poparcie Wystawy. Po ostatecznem ustaleniu ilości, jakości eksponatów i powierzchni jaką one zajmą, koszta obliczone będą przez Komisję Wystawy łącznie z Dyrekcją Wystawy i następnie rozdzielone proporcjonalnie na miasta wystawiające.

(„Przeгляд Tygodniowy“)

* * *

Dnia 21 b. m., obradowała w Warszawie pod przewodnictwem prezydenta m. Poznania p. Ratajskiego rada główna Powszechnej Wystawy Krajowej r. 1929.

P. prezydent Ratajski złożył sprawozdanie o sprawach bieżących, a mianowicie o obecnym stanie robót, zawartych umowach z przemysłowcami, a następnie dyrektor naczelny wystawy dr. Wachowiak złożył sprawozdanie szczegółowe o wewnętrznej organizacji Wystawy, o podziale administracyjnym, stanie robót budowlanych, przebiegu dotychczasowych narad z rządem i o pracach wykonanych przez zarząd wystawy i przez ministerstwa w działach przez rząd organizowanych.

Po obszernej rozprawie rada przyjęła jednomyślnie do wiadomości sprawozdanie zarządu i wyraziła mu podziękowanie za dotychczasowe prace.

Rada przyjęła następnie całość przedstawionych przez zarząd dalszych prac i zatwierdziła przedłożony przez zarząd, a przyjęty poprzednio przez komisję rewizyjną i finansową budżet, zamykający się po jednej i drugiej stronie sumą 15 milionów złotych.

Przedłożony preliminarz budżetu obejmuje 55 stron druku i zawiera oprócz szczegółowych pozycji w dochodach i rozchodach obszerne uzasadnienia.

Zkolei rada uzupełniła swój skład przez wybór nowych członków, mianowicie: pp. inż. Wiktora Przedpełskiego, prezesa polskiego Związku kółek rolniczych, Albina Jurę, wiceprezesa Małopolskiego Towarzystwa rolniczego, Tomasza Wilkońskiego, prezesa centralnego Związku kółek rolniczych, Błażeja Stolarskiego, wiceprezesa centralnego Związku kółek rolniczych i Piotra Olewińskiego, prezesa Zjednoczenia Związków rolniczych ziem wschodnich.

Wreszcie rada uchwaliła zwrócić się do p. ministra przemysłu i handlu w sprawie unormowania w drodze osobnego rozporządzenia sprawy nagród rządowych w związku z Powszechną Wystawą Krajową, wzorem wystaw zagranicznych.

Po wyczerpaniu porządku dziennego rada wybrała delegację, złożoną z pp. Ratajskiego, Andrzeja Wierzbickiego i dr. Wachowiaka, którzy udali się na Zamek do p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Stosownie do wyrażonego w roku ubiegłym przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej życzenia, delegacja przedstawiła Mu szczegółowo stan dotychczas wykonanych na wystawie prac. P. Prezydent Rzeczypospolitej informował się przede wszystkim w sprawach budżetowych i budowlanych.

PROTOKÓŁ

2 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

(Dokończenie).

Tytuł X — Nadzór sanitarny i pomoc lecznicza:

poz. 1c — 323.40, poz. 1j — 56.30, poz. 1m — 111.99, poz. 1o — 105.28, poz. 2Aa — 42.38, poz. 2Ab — 96.62, poz. 2Ad — 1.32, poz. 2Af — 40.—, poz. 2Al — 121.35, poz. 2An — 71.44, poz. 2Ao — 49.12, poz. 2Bb — 68.13, poz. 2Bd — 116.—, poz. 2 Bh — 12.25, poz. 2Bn — 4.63, poz. 2Ca — 41.39, poz. 2Cc — 61.03, poz. 2Ck — 54.60, poz. 2Cl — 127.48, poz. 2Cn — 15.41, poz. 2Dc — 2.94, poz. 2Dd — 171.90, poz. 2De — 179.03, poz. 2Dh — 41.89, poz. 2Di — 317.56, poz. 2Ec — 32.54, poz. 2El — 22.39, poz. 2Gc — 33.51, poz. 2Gk — 21.40, poz. 2Gl — 19.92, poz. 2Gm — 11.31, poz. 2Ha — 58.30, poz. 2Ic — 163.78, poz. 2If — 128.10, poz. 2Ij — 278.86, poz. 2Ik — 24.80, poz. 2Il — 79.25, poz. 2Is — 150.83, poz. 2Jb — 225.78, poz. 2Jc — 562.02, poz. 2Jf — 70.86, poz. 2Jg — 25.66, poz. 2Ji — 178.86, poz. 2Jj —

408.70, poz. 2Ka — 1.685.95, poz. 2Kb — 224.73, poz. 2Kd — 720.10, poz. 2Kf — 80.60, poz. 2Kg — 250.24, poz. 2Kk — 395.25, poz. 2Kl — 460.72, poz. 2Lb — 65.08, poz. 2Mc — 48.31, poz. 2Mm — 41.23, poz. 2Nc — 161.70, poz. 2Nf — 112.39, poz. 2Nl — 340.11, poz. 2Nm — 13.85, poz. 2No — 66.82, poz. 2Oa — 782.31, poz. 2Ob — 65.08, poz. 2Oc — 325.64, poz. 2Oe — 0.40, poz. 2Og — 517.—, poz. 2Oi — 24.08, poz. 3Ab — 225.97, poz. 3Ac — 65.08, poz. 3Ag — 107.08, poz. 3Aj — 74.41, poz. 3Al — 183.53, poz. 3Am — 71.76, poz. 3Ap. — 44.35, poz. 3As — 105.64, poz. 3Bc — 1.647.26, poz. 3Bd — 1.528.83, poz. 3Bh — 305.56, poz. 3Bi — 1.990.18, poz. 3Bj — 7.013.41, poz. 3Bk — 433.05, poz. 3Bl — 11.583.94, poz. 3Bm — 4.73, poz. 3Cc — 7.768.20, poz. 3Cd — 905.12, poz. 3Ce — 256.53, poz. 3Cg — 1.339.26, poz. 3Ci — 1.615.85, poz. 3Cj — 322.41, poz. 3Ck — 129.42, poz. 3Cm — 16.194.46, poz. 3Co — 26.28, poz. 3Cu — 93.47, poz. 3Dc — 45.37, poz. 3Df — 1.084.64, poz. 3Fd — 328.12, poz. 3Gc — 1.693.56, poz. 3Gd — 270.86, poz. 3Gg — 235.44, poz. 3Gk — 28.04, poz. 3Gl — 606.10, poz. 3Gm — 2.027.56, poz. 3Gt — 8.34, poz. 3Hd — 339.17, poz. 3He — 16.345.43, poz. 3Hj — 11.93, poz. 3Hk — 340.06, poz. 3Hl — 1.748.30, poz. 3Hm — 309.34, poz. 3Ht — 64.73, poz. 3Ic — 1.149.86, poz. 3Id — 196.32, poz. 3Ie — 9.667.05, poz. 3Ik — 33.09, poz. 3Il — 145.62, poz. 3Ił — 2. 033.80, poz. 3Im — 1.842.09, poz. 3Io — 4.55, poz. 3Iłt — 226.96, poz. 3Jd — 6.321.23, poz. 3Jg — 1.676.57, poz. 3Jh — 38.03, poz. 3Ji — 390.80, poz. 3Jj — 2.961.80, poz. 3Jk — 493.92, poz. 3Jł — 940.60, poz. 3Jr — 129.14, poz. 4c — 746.10, poz. 4f — 2.481.50, poz. 4i — 8.093.13. Ogółem więc w tytule X — zł. 130.206.83.

Tytuł XI — Opieka Społeczna:

poz. 1Aa — 2.749.68, poz. 1Ac — 754.53, poz. 1Ad — 6.854.38, poz. 1Ag — 0.90, poz. 1Ah — 316.27, poz. 1Ai — 142.26, poz. 1Ak — 1.310.—, poz. 1Al — 502.96, poz. 1Am — 34.85, poz. 1Ar — 12.09, poz. 1Ba — 933.14, poz. 1Bd — 371.71, poz. 1Be — 2.094.14, poz. 1Bh — 490.52, poz. 1Bl — 1.187.—, poz. 1Bł — 806.93, poz. 1Br — 105.60, poz. 1Cd — 358.52, poz. 1Cg — 2.017.15, poz. 1Ch — 0.91, poz. 1Ci — 415.62, poz. 1Cj — 452.81, poz. 1Cl — 1.014.32, poz. 1Cl — 132.37, poz. 1Cp — 12.25, poz. 1Cs — 155.32, poz. 1Da — 503.51, poz. 1Db — 81.50, poz. 1De — 303.58, poz. 1Dh — 2.363.41, poz. 1Dł — 1.860.—, poz. 1Dm — 722.27, poz. 1Ds — 158.38, poz. 1Du — 31.40, poz. 1Ed — 96.62, poz. 1Eh — 734.96, poz. 1Ei — 342.09, poz. 1Ek — 700.—, poz. 1El — 268.43, poz. 1Fe — 96.62, poz. 1Ff — 4.738.03, poz. 1Fh — 426.43, poz. 1Fj — 23.09, poz. 1Fk — 2.581.15, poz. 1Fl — 1.252.60, poz. 1Fm — 474.60, poz. 1Fs — 1.35, poz. 1Gd — 48.31, poz. 1Gg — 281.36, poz. 1Gi — 114.38, poz. 1Gj — 201.12, poz. 1Gl — 700.—, poz. 1Gr — 149.40, poz. 1Ha — 2.828.85, poz. 1Hd — 275.09, poz. 1He — 5.116.51, poz. 1Hf — 3.280.64, poz. 1Hg — 343.35, poz. 1Hh — 123.92, poz. 1Hi — 303.50, poz. 1Hk — 2.484.47, poz. 1Hl — 267.43, poz. 1Ho — 12.25, poz. 1Hr — 62.64, poz. 1Ie — 54.20, poz. 1Ii — 6.25, poz. 1Jb — 15.77, poz. 1Jd — 20.85, poz. 1Je — 456.25, poz. 1Kb — 15.77, poz. 1La — 982.99, poz. 1Lb — 226.78, poz. 1Li — 1.519.49, poz. 1Lj — 0.50, poz. 1Lk — 745.91, poz. 1Ll — 458.87, poz. 2Ae — 42.46, poz. 2Ba — 75.66, poz. 2Db — 473.63, poz. 2De — 81.11, poz. 2Di — 480.75. Ogółem więc w tytule XI — zł. 63.236.71.

Tytuł XII — Weterynarja:

poz. 1e — 812.61, poz. 1g — 105.63, poz. 2 — 630.56, poz. 6 — 29.32, poz. 10 — 65.15, poz. 17 — 186.62. Ogółem więc w tytule XII — zł. 1.82989.

Tytuł XIII — Apropowizacja:

poz. 1a — 2.517.94, poz. 1b — 161.70, poz. 1c — 202.18, poz. 1e —

335.11, poz. 1i — 11.45, poz. 2 — 1.469.11. Ogółem więc w tytule XIII — zł. 4.697.49.

Tytuł XIV — Dopłaty do utrzymania przedsiębiorstw komunalnych:

poz. 1a — 20.875.34, poz. 1b — 5.192.45. Ogółem więc w tytule XIV — zł. 26.067.79.

Tytuł XVI — Wydatki nadzwyczajne:

poz. 1a — 4.325.74, poz. 1b — 2.114.59, poz. 1i — 1.886.09, poz. 2 — 20.465.64, poz. 3 — 1.121.74, poz. 4b — 1.378.16, poz. 5b — 195.85, poz. 5h — 10.43, poz. 6c — 200.—, poz. 6e — 179.17, poz. 6g — 238.77, poz. 6k — 150.78, poz. 7a — 7.885.37, poz. 7b — 4.397.43, poz. 7f — 84.51, poz. 7g — 36.47, poz. 7k — 33.55, poz. 8d — 421.30, poz. 9 — 38.716.10, poz. 11 — 11.156.55, poz. 13 — 2.590. Ogółem więc w tytule XVI — zł. 97.588.24.

Dział II — Zarząd Przedsiębiorstw Komunalnych:

I. B. Zakłady Miejskie:

poz. 1a — 949.36, poz. 1b — 1.868.47, poz. 1c — 878.29, poz. 1f — 532.07, poz. 1m — 5.996.65, poz. 1s — 3.139.12, poz. 1t — 25.93.

I. B. Cegielnie:

poz. 2b — 519.49.

I. B. Zakład Hodowli Roślin:

poz. 3a — 3.016.06, poz. 3b — 397.44, poz. 3f — 6.74, poz. 3g — 342.91, poz. 3o — 70.40, poz. 3t — 73.

I. B. Oddział Zaopatrywania:

poz. 4a — 365.97, poz. 4b — 2.636.84, poz. 4c — 958.42, poz. 4g — 0:03, poz. 4h — 197.75, poz. 4i — 27.25, poz. 4k — 16.30, poz. 4m — 38.79. Ogółem więc w Dziale II — 22. 057.28.

B. Rada Miejska uważa zasadniczo za niewłaściwe przekraczanie przez Magistrat uchwalonego budżetu bez upoważnienia Rady i żąda, aby na przyszłość Magistrat, o ile zachodzi konieczność zmiany pozycji budżetowych, zwracał się uprzednio do Rady celem uzyskania odnośnego upoważnienia.

II. W sprawie przekroczeń budżetowych w I kwartale 1927 roku:

Rada Miejska, stojąc wobec faktu dokonanego, przychyliła się z konieczności do wniosku Magistratu Nr. 819 z dnia 23 sierpnia 1927 roku, i postanawia:

1. przyjąć do wiadomości, iż w I kwartale 1927 roku przekroczenia budżetowe wpływów wynosiły zł. 3.227.182.51
wydatków zaś „ 1.114.392.04
zmniejszenia budżetowe wpływów „ 1.145.079.92
wydatków zaś „ 1.081.140.20

2. przyznać Magistratowi m. Łodzi kredyt dodatkowy w kwocie zł. 1.114.392.04 na pokrycie przekroczeń budżetowych Zarządu m. Łodzi w I kwartale 1927 roku, a mianowicie:

Tytuł I — Administracja ogólna:

poz. 1 — 2.924.51, poz. 2A — 1.200.19, poz. 2Ba — 1.951.50, poz. 2Bb — 1.386.09, poz. 2Bc — 778.63, poz. 2Bd — 432.96, poz. 2Bf — 1.025.63, poz. 2Cb — 40.02, poz. 2Cc — 1.540.71, poz. 2Da — 897.51, poz. 2Dc — 1.452.57, poz. 2Dd — 295.06, poz. 2De — 283.53, poz. 2Ea — 557.21, poz. 2Eb — 590.59, poz. 2Ec — 153.86, poz. 2Ed — 900.58, poz. 2Fa — 1.135.19, poz. 2Fb — 942.12, poz. 2Fc — 275.—, poz. 2Ga — 375.70, poz. 2Gb — 3.307.46, poz. 2Gc — 2.319.31, poz. 2Gd — 205.75, poz. 2Ha — 1.389.40, poz. 2Hb — 684.04, poz. 2Ia — 1.991.37, poz. 2Ib — 874.71, poz. 2J — 886.88, poz. 2K — 1.399.26, poz. 2L — 718.12, poz. 2Ł — 2.685.52, poz. 2M — 62.—, poz. 2N — 192.10, poz. 2O — 3.634.48, poz. 3 — 930.28, poz.

5a — 57.753.21, poz. 6Bf — 2.05, poz. 6Ca — 5.45, poz. 6De — 14.70, poz. 6Ga — 2.05, poz. 6Ha — 13.80, poz. 6Hb — 60.15, poz. 6S — 144.51, poz. 6Z — 98.472.59, poz. 8Bb — 11.27, poz. 8Fa — 17.20, poz. 8Fb — 16.93, poz. 8Ga — 522.46, poz. 8J — 1.38, poz. 8Ł — 5.24, poz. 11Bb — 108.02, poz. 11Ca — 10.40, poz. 11Cc — 25.90, poz. 11Dc — 82.15, poz. 11Eb — 3.50, poz. 11Fb — 6.45, poz. 11Ga — 34.71, poz. 11Ib — 20.51, poz. 11Ł — 7.26, poz. 12A — 112.62, poz. 12Ba — 1.10, poz. 12Cb — 832.32, poz. 12Cc — 89.96, poz. 12Dd — 3.09, poz. 12Ed — 4.—, poz. 12Fa — 4.19, poz. 12Fb — 3.45, poz. 12Ga — 491.27, poz. 12Ia — 37.73, poz. 13Da — 6.20, poz. 14Gb — 5.—, poz. 15H — 40.20, poz. 15I — 37.52, poz. 16Ab — 3.27, poz. 16Ba — 176.92, poz. 16Fa — 215.10, poz. 16Gb — 1.29, poz. 16J — 11.54, poz. 17B — 200.52, poz. 18Bb — 88.43, poz. 18Bc — 6.25, poz. 18Ca — 6.25, poz. 18Cb 1.25, poz. 18Da — 26.80, poz. 18Db — 8.75, poz. 18Ea — 72.34, poz. 18Eb — 58.64, poz. 18F — 27.88, poz. 18Ga — 66.25, poz. 18Gb — 6.25, poz. 18H — 12.50, poz. 18I — 6.25, poz. 18J — 9.05, poz. 18K — 6.25, poz. 18L — 6.75, poz. 18Ł — 6.25, poz. 20Cb — 8.51, poz. 20Db — 0.69, poz. 20Fa — 2.60, poz. 20Ga — 37.17, poz. 20Gb — 12.92, poz. 20K — 18.99, poz. 20L — 0.02, poz. 22b — 62.15, poz. 23c — 81.—, poz. 23e — 1.628.23, poz. 24 — 501.82, poz. 27 — 164.75, poz. 32a — 100.—, poz. 36 — 169.—, poz. 40a — 20.699.34, poz. 40b — 245.65, poz. 40m — 12.90, poz. 40n — 14.039.21, poz. 40r — 3.366.06, poz. 40s — 13.25. Ogółem więc w tytule I — zł. 239.997.42.

Tytuł III — Zarząd Majątku:

poz. 1Aa — 3.189.35, poz. 1Af — 2.469.59, poz. 1An — 170.07, poz. 2a — 4.106.08, poz. 2b — 684.26, poz. 2e — 53.06, poz. 2f — 536.07. Ogółem więc w tytule III — zł. 11.208.48.

Tytuł IV — Oprocentowanie i amortyzacja pożyczek:

poz. 4 — 500.000.—.

Tytuł V — Utrzymanie dróg, ulic, placów i mostów:

poz. 1Ag — 2.79, poz. 1Ai — 0.14, poz. 1Ak — 4.87, poz. 1Ao — 147.40, poz. 1Ba — 1.200.21, poz. 1Be — 2.74, poz. 1Bh — 34.18, poz. 1Bk — 16.01, poz. 1Bm — 7.87, poz. 1Da — 527.43, poz. 1Dd — 18.74. Ogółem więc w tytule V — zł. 1.962.38.

Tytuł VII — Szkolnictwo i Oświata oraz wychowanie fizyczne młodzieży szkolnej — szkolnictwo powszechne:

poz. 2 — 7.510.05, poz. 3 — 18.227.30, poz. 5 — 8.422.37, poz. 6 — 76.85, poz. 7 — 584.77, poz. 8 — 4.098.74, poz. 11 — 948.88, poz. 12 — 845.12, poz. 14a — 0.01, poz. 16a — 262.75, poz. 17a — 5.85, poz. 18d — 1.10, poz. 21a — 41.76, poz. 21b — 3.—, poz. 25a — 2.922.79, poz. 25b — 1.274.08, poz. 25d — 717.57, poz. 26b — 383.75, poz. 26i — 0.30, poz. 27b — 53.46, poz. 27e — 12.05, poz. 27i — 26.29, poz. 27j — 36.45, poz. 28a — 1.074.50, poz. 28b — 96.11, poz. 28f — 39.20, poz. 30 — 94.03, poz. 35a — 4.363.73, poz. 35b — 125.73, poz. 35g — 40.36, poz. 35i — 4.52, poz. 35j — 2.05, poz. 35l — 2.—, poz. 35ł — 14.67, poz. 36a — 2.211.93, poz. 36b — 92.73, poz. 36d — 536.—, poz. 36g — 2.86, poz. 36i — 1.81, poz. 36ł — 10.50, poz. 37a — 1.497.60, poz. 37b — 145.91, poz. 37l — 1.51, poz. 38a — 3.033.94, poz. 38b — 150.47, poz. 38g — 76.11, poz. 38k — 0.20, poz. 38l — 1.44, poz. 49a — 154.56, poz. 49g — 5.56, poz. 50a — 68.26, poz. 50g — 116.12, poz. 50i — 6.—, poz. 51a — 80.57, poz. 51f — 37.46, poz. 51i — 11.70, poz. 51ł — 1.20, poz. 52a — 858.21, poz. 52h — 21.38, poz. 52j — 0.01, poz. 52ł — 3.15, poz. 53a — 136.93, poz. 53g — 1.80, poz. 53h — 6.—, poz. 53ł — 0.10, poz. 56b — 2.286.40. Ogółem więc w tytule VII — zł. 63.870.61.

Tytuł VIII — Kultura i Sztuka:

poz. 1a — 858.01, poz. 1b — 155.34, poz. 2a — 293.16, poz. 2b — 55.89, poz. 3a — 118.91, poz. 3b — 28.28, poz. 3j — 0.80, poz. 4a — 118.91, poz. 4b — 52.87, poz. 4g — 1.11, poz. 4j — 3.—, poz. 4n — 1.90, poz. 5a — 122.79, poz. 5b — 60.68, poz. 5h — 3.—, poz. 6b — 54.59, poz. 6h — 0.80, poz. 7a — 82.64, poz. 7i — 0.80, poz. 7j — 9.29, poz. 8a — 156.83, poz. 8b — 48.56, poz. 12a — 264.30. Ogółem więc w tytule VIII — zł. 2.492.46.

Tytuł IX — Bezpieczeństwo Publiczne:

poz. 1Ad — 6.96, poz. 1Bd — 21.—, poz. 4 — 1.685,28. Ogółem więc w tytule IX — zł. 1.713.24.

Tytuł X — Nadzór sanitarny i pomoc lecznicza:

poz. 1a — 1.293.12, poz. 1b — 928.85, poz. 1e — 605.10, poz. 1g — 1.351.83, poz. 1l — 20.13, poz. 1m — 52.55, poz. 1n — 45.26, poz. 1o — 21.—, poz. 2Aa — 160.33, poz. 2Ac — 207.57, poz. 2Ai — 22.48, poz. 2Ba — 513.94, poz. 2Be — 232.06, poz. 2Bh — 6.25, poz. 2Ca — 46.75, poz. 2Cb — 2.05, poz. 2Cf — 51.30, poz. 2Ch — 33.—, poz. 2Ck — 7.80, poz. 2Cm — 11.—, poz. 2Db — 35.10, poz. 2Df — 107.—, poz. 2Di — 271.97, poz. 2Ea — 463.61, poz. 2Ec — 2.05, poz. 2Ef — 57.90, poz. 2Eh — 63.15, poz. 2Ei — 201.62, poz. 2Em — 10.95, poz. 2Fa — 264.19, poz. 2Fi, 77.80, poz. 2Fj — 3.74, poz. 2Fm — 0.42, poz. 2Ga — 25.71, poz. 2Gb — 36.19, poz. 2Hj — 10.85, poz. 2Hk — 4.20, poz. 2Hm — 68.75, poz. 2Ho — 154.19, poz. 2Hr — 99.03, poz. 2Hs — 6.25, poz. 2Ia — 1.131.52, poz. 2Ih — 186.92, poz. 2Ii — 50.87, poz. 2Ij — 272.60, poz. 2Il — 298.52, poz. 2Im — 10.—, poz. 2Jf — 14.61, poz. 2Jk — 516.—, poz. 2Jl — 49.63, poz. 2Ka — 116.64, poz. 2Kd — 131.88, poz. 2Ke — 181.40, poz. 2Kg — 32.94, poz. 2Kl — 252.15, poz. 2Kn — 15.86, poz. 2Kr — 1.315.68, poz. 2La — 7.75, poz. 2Ld — 23.05, poz. 2Le — 103.40, poz. 2Li — 6.48, poz. 2Ll — 1.09, poz. 2Ła — 11.19, poz. 2Łb — 279.16, poz. 2Łd — 19.14, poz. 2Łg — 68.86, poz. 2Łh — 0.50, poz. 2Li — 68.86, poz. 2Łl — 47.66, poz. 2Ma — 254.90, poz. 2Mb — 113.32, poz. 2Mc — 20.25, poz. 2Me — 235.—, poz. 2Mh — 0.50, poz. 2Mk — 9.60, poz. 2Ml — 41.77, poz. 2Mł — 6.25, poz. 2Mn — 3.37, poz. 2Na — 141.42, poz. 2Ng — 90.24, poz. 2Pa — 230.—, poz. 2Pc — 1.662.—, poz. 2R — 633.31, poz. 2S — 0.16, poz. 3Ab — 340.42, poz. 3Af — 402.45, poz. 3Ai — 2.801.39, poz. 3Al — 102.98, poz. 3Ał — 347.85, poz. 3Ao — 20.85, poz. 3Ba — 585.20, poz. 3Bb — 214.85, poz. 3Bd — 2.562.85, poz. 3Be — 805.05, poz. 3Bg — 1.624.68, poz. 3Bi — 3.929.50, poz. 3Bj — 32.899.81, poz. 3Bk — 694.80, poz. 3Bl — 314.55, poz. 3Bm — 78.58, poz. 3bp — 142.52, poz. 3Br — 60.—, poz. 3Cb — 45.—, poz. 3Cc — 2.736.46, poz. 3Ce — 16.097.02, poz. 3Cg — 1.518.43, poz. 3Ch — 3.775.45, poz. 3Cj — 2.145.65, poz. 3Cl — 1.089.16, poz. 3Cm — 235.95, poz. 3Co — 10.33, poz. 3Da — 12.42, poz. 3Db — 134.96, poz. 3Dc — 14.70, poz. 3Df — 116.75, poz. 3Dg — 252.55, poz. 3Dj — 2.97, poz. 3Fa — 382.42, poz. 3Fc — 111.75, poz. 3Gb — 30.—, poz. 3Ge — 6.546.35, poz. 3Gj — 94.70, poz. 3Gl — 863.02, poz. 3Gm — 122.45, poz. 3Go — 21.61, poz. 3Gr — 0.66, poz. 3Gs — 61.80, poz. 3Hb — 30.—, poz. 3He — 21.300.35, poz. 3Hg — 69.51, poz. 3Hh — 2.358.40, poz. 3Hk — 866.69, poz. 3Hl — 781.95, poz. 3Hł — 297.30, poz. 3Hm — 135.04, poz. 3Hn — 2.50, poz. 3Hr — 33.03, poz. 3Hs — 57.—, poz. 3Ib — 30.—, poz. 3Ie — 13.314.97, poz. 3Ig — 927.64, poz. 3Ih — 1.316.20, poz. 3Ij — 14.70, poz. 3Ik — 217.88, poz. 3Il — 971.53, poz. 3Ił — 601.10, poz. 3Im — 710.59, poz. 3Io — 6.25, poz. 3Ir — 1.75, poz. 3Ja — 47.78, poz. 3Jb — 351.90, poz. 3Jd — 8.950.92, poz. 3Je — 268.55, poz. 3Jf — 388.40, poz. 3Jg — 52.70, poz. 3Jh — 3.269.81, poz. 3Jk — 218.50, poz. 3Jl — 574.85, poz. 4a — 77.537.90, poz. 4c — 4.621.—, poz. 4e —

30.—, poz. 4f — 388.—, poz. 4g — 3.709.60, poz. 4h — 482.40, poz. 4i — 3.326.12. Ogółem więc w tytule X — zł. 179.347.19.

Tytuł XI — Opieka Społeczna:

poz. 1Aa — 1.303.39, poz. 1Ab — 150.60, poz. 1Ad — 647.11, poz. 1Ai — 62.06, poz. 1Al — 154.95, poz. 1Ao — 6.25, poz. 1Ba — 594.96, poz. 1Bb — 64.40, poz. 1Bc — 27.—, poz. 1Bk — 0.02, poz. 1Bl — 123.65, poz. 1Ca — 765.41, poz. 1Cb — 32.20, poz. 1Cc — 117.—, poz. 1Ck — 0.02, poz. 1 Cm — 27.99, poz. 1Cp — 6.25, poz. 1 Da — 541.21, poz. 1Db — 68.16, poz. 1Dc — 27.—, poz. 1Dd — 18.—, poz. 1Dl — 0.02, poz. 1Dm — 64.45, poz. 1Dn — 34.86, poz. 1Dr — 1.40, poz. 1Ea — 446.47, poz. 1Eb — 102.10, poz. 1Eh — 0.95, poz. 1Ek — 31.40, poz. 1Fb — 16.10, poz. 1Fc — 27.—, poz. 1Fd — 18.—, poz. 1Fh — 15.04, poz. 1Fm — 56.20, poz. 1Fp — 0.10, poz. 1Ga — 77.17, poz. 1Ge — 195.59, poz. 1Gj — 0.12, poz. 1Ha — 781.04, poz. 1Hb — 48.30, poz. 1Hc — 54.—, poz. 1He — 532.66, poz. 1Hl — 21.61, poz. 1Hl — 58.51, poz. 1Hn — 0.10, poz. 1Ho — 6.25, poz. 1Hr — 262.40, poz. 1Ic — 180.85, poz. 1Ii — 6.25, poz. 1Ja — 46.35, poz. 1Jf — 1.85, poz. 1Ka — 21.70, poz. 1Kd — 0.45, poz. 1Lg — 3.40, poz. 1Eb — 8.52, poz. 1Ln — 0.60, poz. 1Mj — 24.—, poz. 1Ml — 58.20, poz. 1N — 1.121.37, poz. 2Da — 3.392.20, poz. 2Db — 203.79, poz. 2Dd — 2.48, poz. 2Di — 492.02, poz. 2Dj — 453.31, poz. 2Dl — 781.77, poz. 2Ea — 637.50, poz. 2Ga — 3.088.92. Ogółem więc w tytule XI — zł. 18.115.—.

Tytuł XII — Weterynarja:

poz. 1a — 120.94, poz. 1b — 2.515.68, poz. 1c — 183.63, poz. 1e — 8.65, poz. 9 — 19.39. Ogółem więc w tytule XII — zł. 2.848.19.

Tytuł XIII — Apropozycja:

poz. 1a — 1.386.53, poz. 1k — 1.39, poz. 2 — 462.29. Ogółem więc w tytule XIII — zł. 1.850.21.

Tytuł XIV.

poz. 1b — 24.490.93, poz. 1c — 1.461.91. Ogółem więc w tytule XIV — zł. 25.952.84.

Tytuł XV — Różne:

poz. 3 — 399.—.

Tytuł XVI — Wydatki nadzwyczajne:

poz. 1e — 379.04, poz. 1f — 2.239.26, poz. 1g — 1.571.55, poz. 2a — 1.545.28, poz. 2b — 1.950.23, poz. 3a — 1.188.56, poz. 3b — 4.076.53, poz. 4a — 4.227.42, poz. 4k — 33.60, poz. 5b — 72.98, poz. 5j — 137.80, poz. 6 — 22.666.67. Ogółem więc w tytule XVI — zł. 40.088.92.

Zarząd Przedsiębiorstw Komunalnych:

Tytuł I. B. — Zakłady Miejskie:

poz. 1a — 274.40, poz. 1b — 1.549.92, poz. 1c — 183.82, poz. 1e — 188.65, poz. 1i — 5.437.26, poz. 1l — 4.216.50, poz. 1m — 4.207.90, poz. 1n — 519.05, poz. 2g — 4.66, poz. 3a — 698.02, poz. 3i — 6.633.85, poz. 3m — 68.55, poz. 3o — 11.48, poz. 3r — 8.17, poz. 3h — 117.82, poz. 4c — 343.40, poz. 4h — 6.61, poz. 4i — 8.25, poz. 4k — 39.44, poz. 4l — 14.25, poz. 4m — 14.10. Ogółem więc w tytule I. B. — zł. 24.546.10.

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godzinie 21 posiedzenie zamyka.

Przewodniczący (—) inż. J. Hofgreber.

Prowadzący Protokół (—) P. Rundo.

Radni-Sekretarze (—) F. Pałaszewski.

(—) J. Richter.

OKÓLNIK Nr. 1.**I. Sprawa zatrudnienia pracowników miejskich pracą w godzinach nadliczbowych oraz wynagradzania ich za tę pracę.**

W wykonaniu uchwały Prezydium Magistratu Nr. 45 z dnia 19 grudnia 1927 roku zawiadamia się, że w sprawie zatrudniania pracowników miejskich w godzinach nadliczbowych oraz wynagradzania ich za tę pracę obowiązują następujące zasady:

1. Zatrudnienie pracowników miejskich w godzinach nadliczbowych nie powinno mieć miejsca, ponieważ praca taka kosztuje bardzo drogo, a nie jest taka wydajna, jak w normalnych godzinach pracy, gdyż pracownik odczuwa wówczas niewątpliwie większe zmęczenie;

2. w wyjątkowych wypadkach, kiedy zachodzi konieczna potrzeba wykonania pewnych prac w godzinach nadliczbowych, ławnik—przewodniczący Wydziału może się zwrócić do p. wiceprezydenta D-ra E. Wielińskiego z wnioskiem o zezwolenie na pracę w godzinach nadliczbowych za specjalnem wynagrodzeniem pewnej liczbie pracowników swego Wydziału;

3. wniosek o zezwolenie na pracę w godzinach nadliczbowych winien zawierać: a) liczbę pracowników, którzy mają być zatrudnieni w godzinach nadliczbowych, przy czem należy podawać — w miarę możliwości — nazwiska pracowników, b) wykaz prac, jakie mają być wykonane, c) przypuszczalną ogólną ilość godzin pracy nadliczbowej ze wskazaniem godzin, w których praca ma się odbywać, d) przypuszczalną wysokość wynagrodzenia oraz źródło pokrycia wydatku na wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych;

4. przed uzyskaniem przewidzianego w p. 2 niniejszego okólnika zezwolenia nie wolno zatrudniać pracowników w godzinach nadliczbowych;

5. po wykonaniu pracy w godzinach nadliczbowych, na którą zostało udzielone zezwolenie, należy wystąpić z wnioskiem o przyznanie zainteresowanemu pracownikom wynagrodzenia; odnośny wniosek winien zawierać: a) imię i nazwisko pracownika, b) wykaz wykonanych prac, c) wykaz przepracowanych godzin nadliczbowych;

6. wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych oblicza się w ten sposób, że za każdą z pierwszych dwóch godzin pracownik powinien otrzymać o 50% więcej, niż za zwykłą godzinę pracy, za każdą z następnych godzin oraz za pracę w niedziele i dni świąteczne — o 100% więcej, niż za zwykłą godzinę pracy;

7. w celu otrzymania wysokości wynagrodzenia za zwykłą godzinę pracy należy zasadnicze pobory miesięczne (z dodatkiem regulacyjnym i komunalnym) tego stopnia służbowego i szczebla, jaki dany pracownik posiada, podzielić przez 175; dodatek ekonomiczny i mieszkaniowy nie wchodzi w rachubę;

8. w celu otrzymania wysokości wynagrodzenia za zwykłą godzinę pracy dla dietariuszów należy postąpić w sposób, wskazany w punkcie 7-ym niniejszego okólnika przy czem za miesięczne pobory dietariuszów uważać należy dzienny ich zarobek, pomnożony przez 25;

9. powyższe zasady mają zastosowanie przy obliczaniu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych dla urzędników (wyższych funkcjonariuszów); sprawę wynagradzania niższych funkcjonariuszów za pracę w godzinach nadliczbowych reguluje okólnik Nr. 8 z dnia 24 marca 1927 roku.

W związku z powyższem traci moc obowiązującą okólnik Nr. 32 z dnia 2 kwietnia 1924 roku oraz punkt 1-szy okólnika Nr. 4 z dnia 15 lutego 1926 roku.

II. Sprawa angażowania i zwalniania pracowników miejskich.

W wykonaniu uchwały Prezydium Magistratu Nr. 70 z dnia 28-go grudnia 1927 r. przypomina się, iż angażowanie i zwalnianie pracowników miejskich etatowych, kontraktowych, dietariuszów, zastępców urlopowanych pracowników miejskich i t. p. odbywać się może w trybie, ustalonym w okólniku Nr. 7 z dnia 24 marca 1926 roku; jedynie robotnicy sezonowi angażowani są bezpośrednio przez p. p. ławników—przewodniczących Wydziałów; Budownictwa i Gospodarczego.

Znacza się przytem, że w razie pominięcia drogi, ustalonej we wspomnianym okólniku, t. j. w razie zaangażowania pracownika (oprócz robotników sezonowych) bez uprzedniej zgody Prezydium Magistratu, nie otrzyma on poborów z Kasy Miejskiej, a konsekwencje poniesie osoba, angażująca pracownika w sposób, niezgodny z ustalonym trybem.

W razie zachorowania lub śmierci pracownika, pełniącego funkcję, których Wydział nie może powierzyć zastępczo żadnemu z pracowników, będących w jego rozporządzeniu, należy niezwłocznie zwrócić się ustnie lub telefonicznie do Prezydenta miasta względnie jego zastępcy, który wyznacza odpowiedniego zastępcę ze znajdującej się w Oddziale. Personalnym listy osób, reflektujących na otrzymanie stanowisk w Zarządzie m. Łodzi

Łódź, dnia 12 stycznia 1928 roku.

Dyrektor Zarządu Miejskiego
(—) J. Zalewski

Prezydent
(—) B. Ziemięcki

KRONIKA MIEJSKA.

Życzenia p. Alberta Thomas'a dla Łodzi. Bawiąc niedawno w Warszawie, przewodniczący Międzynarodowego Biura Pracy, p. Albert Thomas, obywatel honorowy m. Łodzi, nadesła na ręce p. prezydenta Ziemięckiego depeszę następującej treści:

„Żałując, że podczas zbyt krótkiego mego pobytu w Polsce nie mogłem przybyć do Łodzi, składam jako obywatel honorowy życzenia pomysłności dla m. Łodzi wraz z wyrazami serdecznych wspomnień dla jej nowego prezydenta.

(—) Albert Thomas“.

Z Rady Szkolnej m. Łodzi. W dn. 18 b. m. w lokalu Wydziału Oświaty i Kultury odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie 3-ej kadencji Rady Szkolnej m. Łodzi. Na posiedzeniu obecni byli: radny Cz. Bagiński, radny rabin J. Fajner, p. B. Głuchowski, wiceprezes Rady Miejskiej R. Klim, ławnik — przewodniczący Wydziału Oświaty i Kultury — dr. St. Kopciński, p. St. Macińska, ławnik — przewodniczący Wydziału Zdrowotności Publicznej — dr. A. Margolis, dyr. Fr. Michejda, radna G. Moskiewiczówna, pastor G. Schaedler, naczelnik Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia dr. St. Skalski, inspektor szkolny J. Skowroński, ks. biskup sufragan K. Tomczak.

Zebranie zagał dotychczasowy przewodniczący, dr. St. Skalski, po czym — po odczytaniu komunikatu Kuratorjum Okręgu Szkolnego w Łodzi — o zatwierdzeniu wybranych przez Radę Miejską oraz Magistrat członków Rady Szkolnej m. Łodzi — przystąpiono do wyborów prezydium Rady Szkolnej. Do Prezydium zostali wybrani: przewodniczącym dr. Skalski (ponownie), zastępcą przewodniczącego — radny Cz. Bagiński, sekretarzem p. St. Macińska. Następnie dokooptowano ponownie jako przedstawiciela Seminarjów Nauczycielskich — dyr. M. Durę.

Do Rady Szkolnej Okręgowej delegowani zostali jako członkowie: wiceprezes Rady Miejskiej R. Klim, ławnik — przewodniczący Wydziału Oświaty i Kultury — dr. St. Kopciński, jako zastępcy radni: Cz. Bagiński i G. Moskiewiczówna. Do Komisji Powszechnego Nauczania m. Łodzi delegowano radnego Cz. Bagińskiego, dyr. M. Durę, B. Głuchowskiego i St. Macińską. Do Komisji Kwalifikacyjnej wybrano: r. Cz. Bagińskiego, dyr. M. Durę, wiceprezesa Rady Miejskiej R. Klim, ławnika d-ra St. Kopcińskiego, ławnika d-ra A. Margolisa, dyr. Fr. Michejda, r. G. Moskiewiczównę.

Do Komisji do spraw szkół powszechnych — dyr. M. Durę, ławnika d-ra St. Kopcińskiego oraz ławnika d-ra A. Margolisa.

Po wyczerpaniu w ten sposób porządku dziennego posiedzenie zostało zamknięte.

Jak mieszkają dozorczy domowi? (Ankieta Magistratu m. Łodzi). Z inicjatywy Magistratu m. Łodzi, w czasie od 1. X. 1926 r. do 1. XII. 1927 roku, lekarze sanitarni miejscy przeprowadzili na terenie naszego miasta szczegółową ankietę na temat warunków mieszkaniowych dozorców domowych w Łodzi. Wyniki ankiety zostały opracowane przez Wydział Statystyczny Magistratu, a świadczą one dowodnie, w jak fatalnych naogół warunkach higienicznych zmuszeni są zamieszkiwać dozorczy, obarczeni przytem częstokroć większymi rodzinami.

Poddano oględzinom ogółem 3844 posesyj, na które przypada 3690 dozorców. Według pięter mieszkania dozorców dzielą się: suteryna — 206, parter pod schodami — 204, na poddaszu — 205, w budynku przerobionym z komórki — 201, na parterze zwykłe mieszkania — 2350, I, II i III piętro — 725. Odległość mieszkań od wylazów: nad ustępami lub obok

nich — 497. Kran wodociągowy i zlew posiada — 680. Wielkość mieszkań: jednoizbowych — 3298, dwuizbowych — 349, większe — 43. Pranie bielizny odbywa się: w mieszkaniu w 3135 wypadkach. Oświetlenie naturalne: niedostateczne — 995, brak światła — 8. Wilgoć: mieszkania suche — 1642, wilgotne 1472, mokre — 282, woda spływa po ścianach — 294. Robactwo stwierdzono w 920 mieszkaniach. Czystych mieszkań jest 2115. W 434 mieszkaniach mieszkają sublokatorzy. Zaludnienie mieszkań: do 4 osób — 1902, 5—7 osób — 1508, do 8—10 osób — 263, więcej niż 10 osób — 17. Łózka: łóżek tyle, co osób — w 278 mieszkaniach, łóżek mniej niż osób — 3412 (w 753 przyp. przynoszą na noc sienniki). W 195 mieszkaniach znajdują się choroby, którzy leżą. Ocena mieszkań: dobre — 981, t. j. 26,6 proc., znośne — 1462, t. j. 40 proc. nieodpowiednie — 824, t. j. 22,3 proc., bezwzględnie złe 423, t. j. 11,1 proc. W porównaniu z 1924 r. mieszkanie dozorczy uległo zmianie w 960 domach: obecnie jest w 639 wypadkach lepsze, w 321 — gorsze.

Wyniki przytoczonej wyżej ankiety referowane były na posiedzeniu delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej przez Inspektora Sanitarnego m. Łodzi p. d-ra A. Starzyńskiego. Nad sprawą poprawy warunków mieszkaniowych dozorców domowych wywiązała się ożywiona dyskusja, a w jej rezultacie delegacja Wydziału Zdrowotności postanowiła wystąpić do Magistratu z wnioskami o powzięcie następujących uchwał: 1) aby z dniem 1 lutego 1928 roku Miejska Inspekcja Mieszkaniowa rozpoczęła energiczną akcję, zmierzającą do polepszenia warunków mieszkaniowych dozorców domowych, zgodnie z przepisami „Dekretu o zapobieganiu brakowi mieszkań” oraz „Ustawy o ochronie lokatorów”, i 2) aby w nowowznoszonych domach rezerwowane były dla dozorców odpowiednie pod względem zdrowotnym po-

mieszczenia, przyczem pomieszczenia te musiałyby być uwzględniane i zaznaczane na planach budowlanych.

Z Wydziału Zdrowotności Publicznej. Dnia 23 b. m., pod przewodnictwem p. ławnika — przewodniczącego Wydziału Zdrowotności Publicznej — dr. A. Margolisa, odbyło się posiedzenie Delegacji tego Wydziału, na którym m. in. omawiano sprawę założenia w Łodzi t. zw. „Ośrodka Zdrowia”.

Sprawa ta została zainicjowana przez Departament Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, którego przedstawiciel dr. Tubiasz bawił niedawno w naszym mieście. Instytucje „ośrodków zdrowia”, noszące charakter głównie profilaktyczny i propagandystyczny, zaczęły powstawać po wojnie, w wielkiej ilości przedewszystkiem w St. Zjednoczonych Ameryki Północnej, a wobec ogromnego pożytku społecznego, jaki przynoszą, przeszczepione zostały w krótkim czasie na grunt innych państw Zachodu. „Ośrodki Zdrowia”, jednoczące w sobie szereg placówek zdrowotnych, naprz. poradni, przychodni, sal dla wykładów uświadamiających i t. p., mają na celu zadania eugeniczne i walkę ze zwyrodnieniem rasy, opiekę nad matką i dzieckiem, walkę z gruźlicą i jaglicą, zapobieganie chorobom wenerycznym i t. d.

Po zreferowaniu sprawy przez pp. ławnika dr. Margolisa i dr. A. Starzyńskiego, Delegacja Wydziału Zdrowotności Publicznej postanowiła wystąpić do Magistratu z wnioskiem o udzielenie na cel założenia „Ośrodka Zdrowia” — placu miejskiego przy ul. Łagiewnickiej Nr. 32, jako najodpowiedniejszego, m. in. i z tego względu, że znajduje się w dzielnicy, zamieszkałej niemal wyłącznie przez ludność robotniczą.

Na temże posiedzeniu Delegacji dokonano z pośród jej członków wyboru kandydatów do Komitetu Budowy Miejskiego Szpitala Powszechnego. Wybrano mianowicie: rr. Ko-

walskiego St., Ewalda G., Grohmana Al., Waksa B.; z ramienia Komisji Lekarskiej do Komitetu Budowy Szpitala, wejda: pp. dr. dr. Krakowski, Mittelstaedt, Skalski, Starzyński, Sterling, Szyfman, Tochtermann, Tomaszewicz, Tomaszewski i Watten.

Z Wydziału Opieki Społecznej Magistratu m. Łodzi. Dnia 21 b. m., pod przewodnictwem p. ławnika — przewodniczącego Wydziału Opieki Społecznej — A. Purlala, odbyło się posiedzenie delegacji tegoż Wydziału. Na posiedzeniu, zgodnie z porządkiem dziennym, dokonano przedewszystkiem wyborów do komisji gospodarczej i opieki nad dzieckiem, których skład ustalono w sposób następujący:

Komisja Gospodarcza: rr. Grodzicka Kl., Scheibler H., dr. Eychnerowa R., Berman Ch. I. i ob. ob. Goppert Ign. i Kagan Abr. Komisja opieki nad dzieckiem: rr. Bagiński Cz., Golański J., Hinkier L., dr. Eychnerowa R., Berman Ch. I., ob. ob. Kagan Abr. i Strzelczykowski St.; jedno miejsce w tej komisji zarezerwowano dla przedstawiciela frakcji, niereprezentowanych na posiedzeniu sobotniem. Obydwu komisjom przewodniczy z urzędu p. ławnik Purlal.

Sprawę subwencji dla instytucji dobroczynnych przekazano do rozpatrzenia Komisji Gospodarczej, która opracuje odpowiednie propozycje. Teżże komisji przekazano wnioski członka Delegacji, ob. Kagana, w sprawie założenia miejskiego domu noclegowego dla służby domowej oraz w sprawie rozszerzenia Miejskiego Żłobka dla niemowląt przy ul. Tramwajowej przez otwarcie oddziału dla niemowląt pochodzenia żydowskiego.

Z Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy dla służby domowej. Jak bardzo potrzebne było zorganizowanie Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy dla służby domowej (Piotrkowska Nr. 92), wyzyskiwanej przez rozmaitych pośredników, stwierdzają poniż-

sze dane, zaczerpnięte z Wydziału Opieki Społecznej, a dotyczące działalności Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy w grudniu ub. r.:

	zgłosiło się do biura	otrzymało pracę
służących	161	134
kucharek	32	14
pokojówek	10	11
posługaczek	12	9
bon	13	2
nianieek	13	—
mamek	—	9
pielęgniarek	—	2
wożnych	—	1
Ogółem	233	182

Prócz tego, z Biura Pośrednictwa Pracy korzystało powtórnie 35 osób.

Z Rady Sekcji do Walki z Jaglicą. Delegacja Wydziału Zdrowotności Publicznej powołała do życia Radę Sekcji do Walki z Jaglicą w następującym składzie: dr. Wł. Garliński, dr. St. Gutentag, dr. Cz. Jastrzębski, dr. G. Krausz, dr. A. Margolis, ławnik — przewodniczący Wydz. Zdr. Publ. — dr. Ed. Mittelstaedt, A. Purlal, ławnik — przewodniczący Wydz. Op. Społ. — dr. S. Schweig, dr. St. Skalski, naczelnik Wojew. Urzędu Zdrowia, dr. A. Urysohn, radny B. Zieliński, przedstawiciel Kasy Chorych, Szef. San. D. O. K. IV, delegat Kuratorium Szkolnego, jak również St. Kempner, naczelnik Wydz. Zdr. Publ., E. Rosset, nac. Wydz. Statystycznego, T. Wisławski, nac. Wydz. Op. Społ. oraz Wł. Drymer, kierownik Oddziału Sanitarnego Wydz. Zdr. Publ.

W najbliższym czasie zostanie zwołane pierwsze organizacyjne zebranie Rady Sekcji do Walki z Jaglicą, na którym zostaną dokonane wybory prezydium oraz omówione sprawy organizacyjne.

Według danych cyfrowych Wydziału Zdrowotności Publicznej, działalność Sekcji do Walki z Jaglicą w

czasie od 1 do 15 stycznia r. b. przedstawiała się następująco:

Zgłosiło się do zbadania 265 osób, w tem 213 chrześcijan i 52 żydów.

Wśród zgłaszających się zarejestrowano: świeże zachorowania—30 osób (20 chrześcijan i 10 żydów), zaś dawne zachorowania — 33 osób (29 chrześcijan i 4 żydów).

Opatrunków dokonano w 157 wypadkach.

W porównaniu z poprzednim okresem (od 16 do 31 grudnia r. b. roku) frekwencja zgłaszających się do Sekcji Walki z Jaglicą wzrosła o 19 osób, co tłumaczy się wzrastającym zaufaniem ludności do tej instytucji miejskiej.

Z ŻYCIA MIAST POLSKICH.

Nowa linja kolejowa Kraków—Warszawa.

Sfery gospodarcze m. Krakowa wysunęły swego czasu projekt budowy kolei przez Wiślicę, Pińczów do Kielc i z Radomia przez Białobrzegi i Grójec do Warszawy, Wraz z istniejącym odcinkiem Radom—Kielce dałaby ta nowa linja krótkie, bezpośrednie połączenia Krakowa z Warszawą.

Ministerstwo kolei opracowało natomiast plan linii kolejowej z Zagłębia przez Żeliszawice — Opoczno do Warszawy (294 km.), przyzem istniałaby możność wybudowania połączenia Kraków — Miechów — Żeliszawice i w ten sposób stworzenia bezpośredniego połączenia, któreby zarazem jako linja węglowa na pñ., wschód, względnie do Warszawy, posiadało wszelkie podstawy rentowności.

W stosunku do tras obecnych, wnoszących przez Zabkowice, Szczakowę i Kraków 363 km. i Dęblin — Radom — Miechów 456.4 km., stanowiłaby linja przez Miechów — Żeliszawice — Opoczno (295 km.) skrót 68 km., czyli 18.75 proc.

Sprawą tą zajmowała się Państwowa Rada Kolejowa na swem ostatnim posiedzeniu, wyłaniając dla jej zbadania specjalną komisję.

Wedle nadeszłych ostatnio z Warszawy informacji, budowa magistrali Kraków — Warszawa ma już wkrótce nastąpić. Ministerstwo komunikacji wytyczyć ma już w porze zimowej trasy dwóch linii, t. j. Miechów—

Kraków i Warszawa—Radom, które to linje, łącznie z odcinkiem Radom — Miechów, stanowić mają najkrótsze połączenie Krakowa z Warszawą.

Prace przygotowawcze do budowy nowego mostu w Warszawie.

Korzystając, że Wisła pokryta jest grubą powłoką lodu, przeprowadzono prowizoryczne pomiary szerokości rzeki między linjami regulacyjnymi nawprost ul. Karowej, w miejscu budowy przyszłego mostu.

Po uchwaleniu tegorocznego budżetu przez radę miejską, przewidującego pewną kwotę na prace przygotowawcze do budowy nowego mostu, inżynierja miejska przystąpi z wiosną do wstępnych studjów, a mianowicie: 1) geologicznych w celu zbadania podłoża, rzeki i gruntu po obydwóch brzegach wiaduktów, 2) triangulacyjnych dla ustalenia ściślej długości wiaduktów i mostu, 3) niwelacyjnych dla ustalenia różnicy wysokości terenów nadbrzeżnych, 4) rysowniczych, polegających na opracowaniu potrzebnych rysunków i planów.

Studja te trwać będą przez wiosnę i lato i dadzą podstawę do opracowania szkiców przyszłego mostu i wiaduktów. Na podstawie szkiców ułożony będzie wstępny kosztorys, który przedstawiony zostanie do zatwierdzenia władzom miejskim.

Z ruchu budowlanego w Warszawie.

Ze statystyki technicznego wydziału magistratu m. st. Warszawy za

październik r. 1927 wynika, że zatwierdzono projektów budowlanych: na domy mieszkalne 88 (nowe 61, przeb. 10, nadb. 17), na budynki fabryczne 29 (nowe 24, przeb. 4 i nadb. 1), na budynki użyteczności publicznej 1 i na budynki gospodarcze 32. Budowę domów mieszkalnych podejmują najwięcej spółdzielnie budowlano-mieszkańcowskie, z inicjatywy jednostek prywatnych podejmowane są przeważnie nadbudowy.

Jednocześnie w budowie pozostało: domów mieszkalnych 758 (600 nowych, 26 przebud., 132 nadbudow.), budynków fabrycznych i przemysłowych 148 (nowych 116, przeb. 25, nadbud. 7), budynków użyteczności publicznej 54 (nowych 49, przebud. 3, nadbud. 2) oraz budynków gospodarczych 288.

W tym czasie inspekcja budowlana miejska dokonała 465 kontroli powyższych robót, opinowała o bezpieczeństwie i stanie sanitarnym budynków w 111 przypadkach i dokonała oględzin posesyj na żądanie policji w 151 przypadkach.

Wystawa przeciwgruźlicza.

W Krakowie otwarto I wystawę okręgową przeciwgruźliczą w budynku szkolnym przy ul. Szlak. Wystawa obejmuje preparaty różnych stadiów gruźlicy, dostarczone przez zakład patologii anat. uniwersytetu Jagiellońskiego, preparaty sztuczne, szereg tablic o treści propagandowej i t. d. Po otwarciu wystawy przez prezesa okr. Związku kas chorych, dr. Kunickiego, przemawiali: minister pracy i opieki społecznej dr. Jurkiewicz oraz dziekan wydziału lek. uniw. Jagiellońskiego prof. dr. Ciechanowski.

Z Królewskiej Huty.

Dnia 10 b. m. odane zostały do użytku nowe warsztaty dla niewidomych, wybudowane kosztem magistratu m. Królewskiej Huty. Obejmuje je Stowarzyszenie niewidomych województwa śląskiego z siedzibą w

Królewskiej Hucie, założone w roku 1923, a rozciągające swą działalność na całe województwo śląskie. Towarzystwo to ma na celu rozciągnięcie wszechstronnej opieki nad niewidomymi, których na terenie województwa jest około 200-tu. Członków tego Towarzystwa, rekrutujących się przeważnie z gmin i miast śląskich jest zaledwie kilkunastu. Nowe warsztaty pozwolą na zatrudnienie około 50 niewidomych.

Z Poznania.

Prezydium Rady Miejskiej wyszło z przeprowadzonych w tych dniach wyborów w składzie dotychczasowym. Większością głosów wybrani zostali: przewodniczącym p. Witold Hedinger (Koło Obyw.), jego zastępcą p. dyr. Bugzel (Ch. D.), sekretarzem p. Teodor Krause (Koło Obyw.), zastępcą sekretarza p. Tylczyński (Ch. D.), ławnikiem p. Kasprzak (N. P. R.-prawica).

Podobnie, jak gazownię, elektrownię i zakłady wodociągowe postanowił Magistrat wzięciem miejską i targowisko zaliczyć do rzędu przedsiębiorstw miejskich.

Konieczność rozszerzenia opieki nad chorymi, spowodowana przede wszystkim przyłączeniem 7 gmin podmiejskich do miasta, a niemniej niepomiernym wzrostem ludności w ostatnich latach, zmusiła Magistrat do poczynienia kroków około przygotowania projektu budowy nowego szpitala miejskiego. Plan budowy Rada Miejska zaakceptowała, uchwalając jednocześnie na budowę pawilonu przeciwgruźliczego w budżecie na rok 1927-28 wydatek w wysokości miliona złotych na prace wstępne.

Nie dysponując własnymi funduszami Magistrat czynił starania około uzyskania odpowiedniej pożyczki. Między innymi odniósł się do zarządu Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, który oświadczył gotowość udzielenia pożyczki w wysokości pół miliona złotych w formie ulokowania odnośnej kwoty w Banku Miasta w ce-

lu dalszego wypożyczenia na omawiany cel na pewnych bliżej określonych warunkach.

Magistrat, uznając warunki jak na obecne stosunki za wygodne, uchwalił zaciągnięcie pożyczki w wysokości w wymienionej wysokości, na co Rada Miejska wypowiedziała swą zgodę bez dyskusji.

Uchwałą z dnia 7 września ub. r. wyraziła Rada Miejska zgodę na zaciągnięcie pożyczki w wysokości 5 milionów złotych w złocie w formie wypuszczenia 8-proc. obligacji na okaziciela, na cele budowy domów mieszkalnych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej m. Poznania z dnia 7 września ub. r. w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki na budowę domów mieszkalnych przez wypuszczenie 8-proc. obligacji na okaziciela na sumę 5 milionów złotych w złocie z tem, że suma pożyczkowa wyrażona będzie, zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 listopada 1927 r. w sprawie zmiany ustroju pieniężnego, w sumie zł. 8.600.000 w złocie ($5.000.000 \times 1,72$). Obligacje winny opiewać na złoty w złocie, płatne według równowartości 900:5332 grama czystego złota za złotego w złocie. Zarazem Ministerstwo zastrzega, że kurs emisyjny obligacji nie będzie ustalony poniżej 92 procent.

Magistrat, przyjmując powyższe do wiadomości, wyraził swą zgodę na zastrzeżenie Ministerstwa, a Rada Miejska uchwałą Magistratu zatwierdziła:

Z Sosnowca.

Na ostatniem posiedzeniu Magistratu m. Sosnowca postanowiono

zakupić 19 apteczek ręcznych dla szkół powszechnych; wypłacić 1000 zł. subsydjum Powiatowemu Kom. Wychowania Fizycznego; zakupić Miejskiej Szkole Dokszt. Zawodowego przyrządy do badań psychotechnicznych za cenę około 2 tysięcy zł.; oraz rozpatrzone szereg spraw kanalizacyjnych.

Z Grodna.

W tych dniach na posiedzeniu Rady Miejskiej większością głosów wybrano na prezydenta miasta dotychczasowego prezydenta Kazimierza Rogalewicza, b. starostę grodzieńskiego.

Ruch wydawniczy.

„PRZEGLĄD TYGODNIOWY”.

Bezpłatny dodatek tygodniowy do „Samorządu Miejskiego” organu Związku Miast Polskich.

Treść Nr. 1: Od redakcji. Do czytelników. Z działalności Zarządu Związku Miast Polskich. Zjazdy samorządowe. Kronika z życia miast. Prace nad projektem polskiej ustawy górniczej.

Treść Nr. 2: Do Zarządów Miast. Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu i współdziałanie Związku Miast Polskich. Kronika z życia miast. Sprawozdania z działalności Zarządów miast. Programy prac zarządów miejskich. Akcja pracowników samorządowych w sprawie zabezpieczenia emerytalnego. Nowy ustrój administracji państwowej. Z wydawnictwa i prac statystycznych. Wykaz pożyczek udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w dniu 28. XII. 1927 roku.